

17. 4. 2003

ID: 21596

Samostatné skutky

Není vyloučeno považovat za samostatné skutky trestné činy vraždy, spáchaných na více osobách, resp. pokusy těchto trestných činů, přestože byly spáchaný v úzké časové a místní souvislosti, pokud se ovšem liší ve způsobu spáchání, v motivaci pachatele apod.

Není vyloučeno považovat za samostatné skutky trestné činy vraždy, spáchaných na více osobách, resp. pokusy těchto trestných činů, přestože byly spáchaný v úzké časové a místní souvislosti, pokud se ovšem liší ve způsobu spáchání, v motivaci pachatele apod.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 494/2002, ze dne 23.10.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl dne 23. října 2002 o dovolání, které podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněných I. J., a T. J., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 8 To 25/02, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 8 To 25/02. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu zrušil také další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. řádu Vrchnímu soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 8 To 25/02, byl podle § 257 písm. c) tr. řádu [správně mělo být podle § 257 odst. 1 písm. c) tr. řádu] zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001, č. j. 1 T 31/95-5300, a za užití § 223 odst. 1 tr. řádu z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu bylo zastaveno trestní stíhání obviněných I. J. a T. J. pro skutek, kterého se dopustili tím, že v přesně nezjištěné době v únoru či březnu 1994 na nezjištěném místě I. J. najal T. J., aby zorganizoval za úplatu zavraždění jeho manželky L. J., přičemž T. J. realizací usmrcení pověřil J. V. pod příslibem odměny 1.000.000,- Kč a k němuž poté došlo dne 7. 4. 1994 kolem 12.45 hod. Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001, č. j. 1 T 31/95-5300, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, měli obvinění tímto jednáním spáchat organizátorství trestného činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák., § 219 odst. 1, odst. 2 písm. f) tr. zák., ve znění zák. [290/1993](#) Sb.

Vrchní soud v Praze v odůvodnění svého usnesení uvedl, že obvinění I. J. a T. J. byli rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 1999, sp. zn. 4 T 20/98, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 11. 1999, sp. zn. 7 To 99/99, pravomocně uznáni vinnými přípravou trestného činu vraždy podle § 7 odst. 1 tr. zák. k § 219 odst. 1 tr. zák., které se dopustili tím, že v přesně nezjištěném období roku 1994, které předcházelo dni 6. 4. 1994, v P. připravovali usmrcení poškozeného T. W., tak, že I. J. spoluobžalované požádal, aby najali pachatele za účelem usmrcení

poškozeného, a poskytl k tomu zálohu 40.000,- Kč a fotografii poškozeného a T. J. a M. K. opakovaně přesvědčovali J. V., aby poškozeného usmrtil, a T. J. mu dále předal výše uvedenou zálohu a fotografii poškozeného a M. K. dále řídil osobní motorové vozidlo do místa tehdejšího pobytu poškozeného v P. 10, J. ulice, který mu ukázali, přičemž k usmrcení poškozeného nedošlo pouze proto, že J. V. od spáchání skutku upustil.

Podle názoru Vrchního soudu v Praze již ze samotného srovnání jednání popsanych ve skutkových větech výroků rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 1999, sp. zn. 4 T 20/98, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 11. 1999, sp. zn. 7 T 99/99, a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001, sp. zn. 1 T 31/95, je patrná jejich bezprostřední souvislost, a to nejen místní a časová. Při důsledném respektování zásady „in dubio pro reo“ tak dospěl Vrchní soud v Praze k závěru, že v rozhodné době objednal obviněný I. J. prostřednictvím obviněného T. J. současné usmrcení manželky L. J. a jejího druha T. W., z nichž bylo realizováno toliko usmrcení prvně jmenované. Závěr o jednotě skutku dovozuje Vrchní soud v Praze z toho, že jediné jednání obviněných I. J. i T. J., které se ani neskládalo z dílčích aktů a jehož se každý z nich dopustil ve shodné době a místě, směřovalo po stránce objektivní i subjektivní k úmyslnému usmrcení dvou osob, tj. k následku, který je zákonným znakem trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., a nikoli pouze k usmrcení jedné z těchto osob.

Protože podle názoru Vrchního soudu v Praze trestní stíhání obviněných I. J. a T. J. pro stejný skutek skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, dospěl tento soud k závěru o nepřipustnosti trestního stíhání týchž obviněných v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95 ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu a podle shora citovaných ustanovení je zastavil. Toto usnesení bylo obviněnému I. J., jeho obhájci Mgr. J. Č., obviněnému T. J. i jeho obhájci JUDr. T. K. doručeno dne 14. 5. 2002, Městskému státnímu zastupitelství v Praze dne 13. 5. 2002.

Uvedeným usnesením Vrchního soudu v Praze bylo rozhodnuto z podnětu odvolání obviněných I. J. a T. J. podaných proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001, sp. zn. 1 T 31/95, jímž byli oba obvinění uznáni vinnými organizátorstvem trestného činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. a), § 219 odst. 1, odst. 2 písm. f) tr. zák., ve znění zák. č. [290/1993](#) Sb., který spáchali výše popsáním jednáním, přičemž tento rozsudek byl napadeným usnesením vrchního soudu ohledně obviněných I. J. a T. J. zrušen a zůstal v platnosti pouze stran obviněného M. K., který jím byl uznán vinným spácháním trestného činu neoznámení trestného činu podle § 168 odst. 1 tr. zák., ve znění zák. č. [290/1993](#) Sb.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001 byl v trestní věci sp. zn. 1 T 31/95 již třetím prvostupňovým rozsudkem ve věci. První z nich ze dne 21. 1. 1997 byl rozsudkem Vrchního soudu v Praze dne 22. 9. 1997, sp. zn. 7 To 35/97, ohledně obviněných I. J., T. J. a M. K. podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), odst. 2 tr. řádu částečně zrušen a ve věci bylo následně podle § 259 odst. 3 tr. řádu ve zrušené části znovu rozhodnuto odsuzujícím výrokem ohledně obviněných J. V., O. K., M. Z., J. T., M. S. a M. Š. Stran obviněných I. J., T. J. a M. K. byla předmětná trestní věc podle § 259 odst. 1 tr. řádu vrácena Městskému soudu v Praze k novému pojednání a rozhodnutí.

Druhý rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 10. 1998 byl Vrchním soudem v Praze jako soudem odvolacím podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. řádu zrušen usnesením ze dne 23. 3. 2000, sp. zn. 7 To 28/2000, v celém rozsahu a věc byla podle § 259 odst. 1 tr. řádu opětovně vrácena

Městskému soudu v Praze k novému projednání a rozhodnutí, a to podle § 262 tr. řádu v jiném složení senátu.

Proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 8 To 25/02, podala dne 4. 7. 2002 dovolání nejvyšší státní zástupkyně, a to v neprospěch obviněného I. J. i v neprospěch obviněného T. J. Podaný mimořádný opravný prostředek dovolatelka opírá o důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. f) a g) tr. řádu, tedy že bylo rozhodnuto o zastavení trestního stíhání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí, a dále že napadené usnesení spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Dovolatelka uvádí, že při hodnocení právní problematiky totožnosti skutku nebylo v dané věci postupováno zákonně, protože skutky, jichž se obvinění I. J. a T. J. dopustili k újmě poškozených T. W. a L. J., nejsou totožné, neboť se neshodují v následku a s ohledem na motivaci a způsob realizace ani v jednání. Pro správné posouzení je podle názoru dovolatelky rozhodující vymezení pojmu skutek a ujasnění si, zda se v případě obviněných jednalo o skutek jediný, čili totožný, nebo o více skutků.

Dále dovolatelka zmiňuje, že ustálená nauka i soudní praxe považují za jeden skutek ty projevy vůle pachatele navenek, které jsou kauzální pro následek významný z hlediska trestního práva hmotného, pokud jsou zahrnuty zaviněním. Momentem, jenž dělí pachatelovo jednání na různé skutky, je potom trestněprávně významný následek, který pachatel způsobil nebo chtěl způsobil. Takový následek spojuje dílčí útoky do jednoho skutku a zároveň umožňuje dělit chování člověka na různé skutky. Totožnost skutku dále podle dovolatelky neznamena, že porovnávané skutky musí být identické ve všech podrobnostech, nýbrž postačí, je-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku.

Způsob, jakým byl v trestních věcech Městského soudu v Praze vedených pod sp. zn. 1 T 31/95 a sp. zn. 4 T 20/98 pravomocně zjištěn skutkový stav, měl podle názoru uvedeného v dovolání vést Vrchní soud v Praze k závěru, že obvinění I. J. a T. J. se dopustili dvou samostatných skutků, protože nejprve objednali u J. V. vraždu T. W., a to proto, že žil s L. J., a později s časovým odstupem nejméně deseti dnů změnili požadavek tak, že o zavraždění T. W. již nejde, ale má být usmrcena poškozená L. J., a to vzhledem k finančním potížím, které s ní začal mít obviněný I. J.

Dovolatelka dále uvádí, že obvinění I. J. a T. J. důsledně popírali jakoukoli povědomost o přípravě či organizování usmrcení poškozených T. W. a L. J. Jediným, kdo o těchto kauzách opakovaně vypovídal, byl obviněný J. V. Následně dovolatelka cituje z výpovědí, které učinil tento obviněný v obou trestních věcech dne 7. 9. 1994, dne 29. 4. 1998, dne 29. 6. 1998, dne 29. 6. 1999 a dne 21. 6. 2000. Z nich potom dovozuje, že Vrchní soud v Praze v rámci napadeného usnesení ze dne 30. 4. 2002 nejprve nesprávně právně posoudil skutek, kterého se obvinění I. J. a T. J. dopustili na poškozené L. J., neboť i přes jednoznačnou opodstatněnost opačného závěru dospěl k názoru, že se jedná o skutek totožný se skutkem, který oba obvinění plánovali završit na poškozeném T. W., a poté v rozporu s ustanovením § 257 odst. 1 písm. c) tr. řádu rozhodl o zrušení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001, sp. zn. 1 T 31/95, a s poukazem na § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu zastavil trestní stíhání těchto obviněných pro organizátorství trestného činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. a) tr. zák., § 219 odst. 1, odst. 2 písm. f) tr. zák., ve znění zák. č. [290/1993](#) Sb.

Vzhledem k uvedenému dovolatelka navrhuje, aby Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) podle § 265k odst. 1 tr. řádu za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. řádu zrušil napadené usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 8 To 25/02, a aby podle § 265l odst. 1 tr. řádu tomuto soudu přikázal předmětnou věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

K podanému dovolání se vyjádřil obviněný I. J. Uvádí především celou řadu tvrzení, která podle jeho názoru prokazují, že předmětný trestný čin vůbec nespáchal. Dále upozorňuje na procesní pochybení, k nimž podle něj došlo v průběhu trestního stíhání. S dovoláním jako takovým potom obviněný nesouhlasí, protože podle jeho mínění se v této trestní věci jedná o stále se opakující nepravdy. Vzhledem k tomu, že navíc v roce 1994, kdy došlo ke spáchání předmětných jednání, dovolání nebylo možné podat, je tudíž podle obviněného I. J. dovolání nejvyšší státní zástupkyně zcela irelevantní a navrhuje je zamítnout.

Ke svému vyjádření připojil obviněný I. J. jako přílohu odůvodnění svého odvolání podaného v téže trestní věci proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001, kde jeho obhájce zejména uvádí, že rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 11. 1999, sp. zn. 7 To 99/99, byl obviněný I. J. odsouzen za jednání, které skutkovým vymezením, časovým vymezením, jednajícími osobami, očekávaným následkem i osobami vykonavatelů jednoznačně koresponduje s obžalobou projednávanou Městským soudem v Praze v trestní věci pod sp. zn. 1 T 31/95. Za této situace obhajoba poukazovala na evidentní existenci jednoty jednání spáchaných údajně obviněnými I. J. a T. J., a tedy i na nemožnost je za toto jednání trestat, když již pravomocně potrestáni jsou. Dále zde obviněný doplňuje, že jednočinný souběh jednání lze dovodit zejména tam, kde jediné jednání směřuje proti různým individuálním objektům. Shoda jednání potom zakládá jednotu celého skutku, a to i shoda jen částečná.

Prostřednictvím svého obhájce JUDr. T. K. se k podanému dovolání vyjádřil i obviněný T. J. Uvádí, že základní otázkou je, zda se v daném případě jedná o jednočinný souběh. Podstatu skutku tvoří jednání a v daném případě podle vyjádření tohoto obviněného nepochybně o jedno jednání šlo. Soudní praxe i teorie se shodují v tom, že o jediný trestný čin vraždy půjde v případě, kdy pachatel usmrtí dvě nebo více osob jediným jednáním. Dále obhájce v zastoupení obviněného T. J. cituje některé výroky z výpovědí obviněných O. K., M. S., M. Š. a J. T., z nichž dovozuje, že v daném případě šlo o jedinou objednávku jednoho skutku, a to vraždy dvou osob, jednoho muže a jedné ženy. Uzavírá, že se proto jednalo o jediný skutek, neboť je zachována totožnost jednání i totožnost následku. Úvahy dovolatelky v podaném dovolání potom obviněný považuje za spekulativní. Postup vrchního soudu podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu označuje za správný a navrhuje, aby Nejvyšší soud v souladu s § 265j tr. řádu předmětné dovolání zamítl jako nedůvodné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. řádu) především zkoumal, zda dovolání nejvyšší státní zástupkyně obsahuje všechny obsahové a formální náležitosti, zda bylo podáno včas a oprávněnou osobou a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí či zda tu nejsou důvody pro odmítnutí dovolání. Přitom Nejvyšší soud dospěl k následujícím závěrům:

Podle § 265a odst. 1 tr. řádu lze dovoláním napadnout pouze pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé, jestliže soud rozhodl ve druhém stupni a zákon to připouští. V posuzovaném případě je napadeným rozhodnutím usnesení Vrchního soudu v Praze jako odvolacího soudu, kterým bylo zastaveno trestní stíhání obviněných I. J. a T. J. [§ 265a odst. 2 písm. c) tr. řádu]. Proti takovému

druhu rozhodnutí je dovolání obecně přípustné. Dovolání podala nejvyšší státní zástupkyně, bylo proto podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. řádu. K podání dovolání došlo u Městského soudu v Praze dne 4. 7. 2002, tj. v místě a ve lhůtě podle § 265e tr. řádu.

V dovolání musí být dále uvedeno, z jakých důvodů je rozhodnutí napadáno, a to s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá (§ 265f odst. 1 tr. řádu). Dovolatelka odkazuje na důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. f) a g) tr. řádu, tedy na to, že napadeným usnesením bylo rozhodnuto o zastavení trestního stíhání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí, a dále, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Nejvyšší soud se nejprve zaměřil na posouzení oprávněnosti obou uplatněných dovolacích důvodů. Vada rozhodnutí, kterým bylo zastaveno trestní stíhání bez splnění k tomu stanovených zákonných podmínek nebo na podkladě nesprávného právního posouzení skutku, může být úspěšně namítána prostřednictvím dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. f) a g) tr. řádu. Protože v tomto směru Nejvyšší soud neshledal žádný z důvodů k odmítnutí dovolání nejvyšší státní zástupkyně ve smyslu § 265i odst. 1 tr. řádu, přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost napadeného usnesení Vrchního soudu v Praze, a to v rozsahu a ze zmíněných důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení předcházející napadenému rozhodnutí. Po přezkoumání věci a s přihlédnutím k vyjádřením obou obviněných k podanému dovolání dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání nejvyšší státní zástupkyně je důvodné. Uvedený závěr o důvodnosti dovolání nejvyšší státní zástupkyně učinil Nejvyšší soud na podkladě následujících skutečností:

Pro posouzení, zda jsou namítané dovolací důvody naplněny, je rozhodující otázkou, jestli útoky spáchané obviněnými I. J. a T. J., které jsou či byly předmětem jejich trestního stíhání v trestních věcech vedených u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95 a sp. zn. 4 T 20/98, tvoří součásti jednoho skutku nebo nikoli. Přitom Nejvyšší soud připomíná, že v řízení o dovolání je vázán skutkovým stavem zjištěným v obou předmětných věcech, samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nehodnotí a ani neposuzuje hodnocení provedených důkazů a obsah skutkových závěrů, které soudy obou stupňů vyvodily z těchto důkazů. To znamená, že při posuzování důvodnosti dovolání vycházel Nejvyšší soud z popisu skutku uvedeného v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 11. 1999, sp. zn. 7 To 99/99, a z popisu skutku v napadeném usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 8 To 25/02, který odpovídá i tomu, jak byl původně tento skutek popsán v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2001, sp. zn. 1 T 31/95, který sice byl napadeným usnesením ve vztahu k obviněným I. J. a T. J. zrušen, ale odvolací soud se zde „v zásadních směrech ztotožnil se skutkovými závěry městského soudu stran podílu obžalovaných I. J. a T. J. na usmrcení poškozené L. J., obsaženými v příslušné části napadeného rozsudku ze dne 27. června 2001“. Přitom Vrchní soud v Praze blíže nekonkretizoval, že by snad některá ze skutkových zjištění v popisu skutku v citovaném rozsudku Městského soudu v Praze nepovažoval za správná.

V posuzované otázce se prolíná hmotně právní i procesní problematika skutku. Z hlediska trestního práva hmotného jde o to, zda popis skutkových okolností, jak je obsažen v příslušných rozhodnutích v obou zmíněných trestních věcech, zakládá jeden skutek nebo dva samostatné skutky spáchané ve vícečinném souběhu. Z hlediska trestního práva procesního pak má vyřešení uvedené hmotně právní otázky ten význam, že v případě, kdyby šlo o jeden skutek, vznikla by po pravomocném skončení trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 T 20/98 překážka věci rozhodnuté v trestní věci vedené u téhož soudu pod sp. zn. 1 T 31/95, neboť obvinění I. J. a T. J. by zde byli stíháni

pro týž (tj. jediný) skutek, pro který již byli pravomocně odsouzeni [§ 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu]. Pokud by se jednalo o dva samostatné skutky, uvedená překážka by nevznikla a Vrchní soud v Praze by neměl důvod trestní stíhání zastavit tak, jak to učinil v napadeném usnesení.

K tomu Nejvyšší soud zdůrazňuje, že skutek, který tvoří předmět trestního stíhání obviněného, není jako pojem trestním právem explicitně definován, ale jeho vymezení je záležitostí ustálené právní teorie a soudní praxe. Podstatou skutku, o němž má soud rozhodnout, je účast obviněného na určité události popsané v žalobním návrhu, tedy jeho právně relevantní jednání, z něhož vzešel následek porušující nebo ohrožující společenské zájmy chráněné trestním zákonem, tzn. podstatu skutku tvoří jednak jednání trestně odpovědného pachatele a jednak následek, který jím byl způsoben. Součástí skutku nemůže být jakékoli jednání osoby, ale pouze takové, které je relevantní z hlediska trestního práva hmotného a je proto obsaženo ve znacích skutkové podstaty některého trestného činu. Obdobně i následek musí být významný ze stejného hlediska. Momentem, jenž dělí počínání pachatele na různé skutky, je právě trestněprávně relevantní následek, který obviněný způsobil nebo chtěl způsobit. Pro vztah mezi jednáním a následkem musí platit, že jednání je pro daný následek kauzální, tj. bez něj by k následku nemohlo dojít tím způsobem, jak k němu došlo (srov. zejména rozhodnutí pod č. 8/1985 a č. [5/1988](#) Sb. rozh. tr.). Všechny projevy vůle pachatele navenek, které vedly k takovému trestněprávně relevantnímu následku, tvoří jeden skutek. O jeden skutek z hlediska hmotného práva se jedná i v případě, došlo-li ke vzniku více následků významných pro trestní právo hmotné, jestliže každý z těchto následků byl způsoben alespoň zčásti týž (jediným) jednáním, rovněž významným z hlediska trestního práva hmotného.

Totožnost skutku má význam především z hlediska obžalovací zásady (§ 220 odst. 1 tr. řádu) a v tomto smyslu je zachována, existuje-li shoda buď alespoň v jednání obviněného, anebo v následku jednání. Uvedená shoda jednání či následku nemusí být úplná a bezvýjimečná, ale stačí i shoda částečná. Jeden skutek jako předmět trestního stíhání pak tvoří nedělitelný celek, který nelze v rámci takového řízení rozdělit do samostatných částí a o každé z nich rozhodnout jiným výrokem; výjimku představuje jen pokračování v trestném činu (§ 89 odst. 3 tr. zák.), které je z hlediska trestního práva hmotného jediným skutkem, ale jeho jednotlivé dílčí útoky se podle trestního práva procesního považují za samostatné skutky a lze je projednat zvlášť (§ 11 odst. 2, § 12 odst. 12 tr. řádu) a poté případně uložit společný trest za pokračování v trestném činu (§ 37a tr. zák.). V posuzované věci obviněných I. J. a T. J. však o takový případ nejde a nejedná se zde ani o to, zda byla zachována totožnost skutku v souladu s obžalovací zásadou, protože v posuzované věci tomu tak nepochybně bylo. Jak je již výše uvedeno, podstata rozhodnutí o dovolání spočívá v řešení, zda skutek, který byl předmětem trestního stíhání ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95, je totožný (tj. „týž“) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu se skutkem, pro nějž byli obviněni I. J. a T. J. trestně stíháni a pravomocně odsouzeni ve věci vedené u téhož soudu pod sp. zn. 4 T 20/98.

Předmětem trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95 je útok, který je ve skutkové větě popsán tak, že v přesně nezjištěné době v únoru či březnu 1994 na nezjištěném místě I. J. najal v úmyslu získat sobě majetkový prospěch T. J., aby zorganizoval za úplatu zavraždění jeho manželky L. J., přičemž T. J. realizaci usmrcení pověřil J. V. pod příslibem odměny 1.000.000,- Kč a k tomu poté došlo dne 7. 4. 1994 kolem 12.45 hod. Uvedený skutkový stav byl potvrzen i odvolacím soudem.

Nejvyšší soud si dále vyžádal trestní spis vedený u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 T 20/98. V této trestní věci, v již pravomocném rozhodnutí, byl útok popsán tím způsobem, že obviněni I. J., T. J.

a M. K. „v přesně nezjištěném období roku 1994, které předcházelo 6. 4. 1994, v P. připravovali usmrcení poškozeného T. W., tak, že I. J. spoluobžalované požádal, aby najali pachatele za účelem usmrcení poškozeného a poskytl k tomu zálohu 40.000,- Kč a fotografii poškozeného, a T. J. a M. K. opakovaně přesvědčovali J. V., aby poškozeného usmrtil, a T. J. mu dále předal výše uvedenou zálohu a fotografii poškozeného a M. K. dále řídil osobní motorové vozidlo do místa tehdejšího pobytu poškozeného v P. 10, J. ulice, které mu ukázali, přičemž k usmrcení poškozeného nedošlo pouze proto, že J. V. od spáchání skutku upustil.“

Jak vyplývá z popisu provedených útoků, je zřejmé, že mělo dojít ke vzniku dvou různých následků (resp. v jednom případě i ke způsobení účinku) významných pro trestní právo hmotné, a to k usmrcení L. J. a k přípravě usmrcení T. W. Za této situace by se však mohlo jednat o jeden skutek, jen pokud pro oba uvedené následky by bylo určující a nezbytné alespoň zčásti shodné jednání obviněných významné z hlediska trestního práva hmotného. K posouzení této otázky je nutné provést srovnání především času a místa spáchání útoků a dále způsobu, jakým byly spáchány.

Pokud jde o časové určení spáchání útoků, jež jsou předmětem trestních věcí vedených u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95 a sp. zn. 4 T 20/98, k prvnímu mělo podle skutkových zjištění dojít v únoru nebo březnu 1994, k druhému mezi 1. 1. 1994 a 5. 4. 1994. Časové vymezení obou jednání se tedy prolíná, ale nebylo zjištěno, že by k těmto jednáním došlo současně, resp. v určité věcné návaznosti.

Jak dále vyplývá ze zjištěného skutkového stavu popsaného v rozhodnutí v trestní věci sp. zn. 1 T 31/95, místo spáchání útoku zůstalo nekonkretizováno (popsáno jako „na nezjištěném místě“), v trestní věci vedené pod sp. zn. 4 T 20/98 bylo zjištěno, že je jím P. Ani toto vymezení tudíž neposkytuje podklad pro spolehlivý závěr o totožnosti jednání.

Pokud jde o srovnání způsobu spáchání předmětných útoků, v případě trestní věci vedené pod sp. zn. 1 T 31/95, obviněný I. J. najal v úmyslu získat sobě majetkový prospěch T. J., aby zorganizoval za úplatu zavraždění jeho manželky L. J. Obviněný T. J. toto zadání přijal a realizací požadavku obviněného I. J. pověřil pod příslibem odměny J. V., který následně zajistil vlastní usmrcení poškozené prostřednictvím dalších osob. V útoku z trestní věci sp. zn. 4 T 20/98 obviněný I. J. požádal mimo jiné obviněného T. J., aby najal pachatele za účelem usmrcení T. W., a poskytl k tomu zálohu a identifikační fotografii poškozeného. Obviněný T. J. potom opakovaně přesvědčoval J. V. k tomu, aby poškozeného usmrtil, předal mu uvedenou zálohu a fotografii, J. V. však od provedení požadovaného usmrcení upustil.

Z uvedeného je zřejmé, že aktivita, jež byla spouštěcím mechanismem pro oba útoky, sice vycházela od obviněného I. J., který tak v jednom případě činil v úmyslu získat sobě majetkový prospěch, ovšem tento obviněný dále nejednal sám, ale k realizaci následných kroků najal či požádal o ně obviněného T. J., který pověřil nebo přesvědčoval J. V., a ten dále realizaci zajistil jinými osobami či od ní upustil. Ze srovnání popisů jednání, jak byla zjištěna na základě důkazů příslušnými soudy, podle názoru Nejvyššího soudu rozhodně nevyplývá, že předmětné útoky byly součástí jednoho skutku. Dva nejvýznamnější aspekty, místní a časové určení spáchání útoků, jsou ve skutkových větvích určeny natolik nekonkrétně, že závěr o jednotě jednání je na podkladě učiněných skutkových zjištění nemožný. Způsob provedení útoku je potom možné charakterizovat jako obdobný, avšak opět nikoli jako jistě shodný.

K tomu Nejvyšší soud dodává, že v soudní praxi není vyloučeno považovat za samostatné skutky ani obdobné případy trestných činů vraždy spáchaných na více osobách, resp. pokusu těchto trestných činů, přestože byly spáchány v úzké časové a místní souvislosti, pokud se ovšem liší ve způsobu spáchání, v motivaci pachatele apod. (srov. právní názory vyjádřené pod č. 41/1976, s. 427, a č. 16/1986, s. 167 a 168 Sb. rozh. tr.). V posuzovaném případě je pak v obou trestních věcech podle skutkových závěrů, k nimž dospěly soudy, zřejmé, že jde o odlišnou motivaci obviněných I. J. a T. J., jiný byl, resp. měl být i způsob realizace úmyslu usmrtit určitou osobu, zejména co do účasti odsouzeného J. V., a konečně nelze přehlédnout i dvě různé osoby, které se měly stát obětí trestné činnosti a jež odůvodnily i jinou motivaci obou jednání.

Nejvyšší soud proto nemůže přisvědčit závěru Vrchního soudu v Praze, podle něhož je ze samotného srovnání jednání popsaných ve skutkových větách výroků o vině v obou posuzovaných trestních věcech patrná bezprostřední souvislost, obdobně ani závěru, že se obvinění I. J. a T. J. předmětných útoků dopustili ve shodné době a na shodném místě. Ze skutkového stavu, který byl v obou trestních věcech vzat za podklad rozhodnutí, vyplývá, že jednota skutku, resp. jeho totožnost, jím není potvrzena. Závěr Vrchního soudu v Praze o vzájemném vztahu útoků, které byly předmětem trestního stíhání v trestních věcech vedených u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95 a sp. zn. 4 T 20/98, spočívající v jejich posouzení jako jednoho a téhož skutku, se proto vzhledem ke zjištěnému skutkovému stavu jeví jen jako pouhá spekulace bez přesvědčivého podkladu.

S poukazem na to, co bylo dosud konstatováno, Nejvyšší soud uzavírá, že z procesního hlediska jsou skutkové závěry, k nimž soudy dospěly v obou předmětných trestních věcech a vyjádřily je v popisu skutku, natolik odlišné, že neumožňují dovodit existenci téhož skutku ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu jako překážky pro další trestní stíhání obviněných I. J. a T. J. Ani z hmotně právního hlediska pak nelze učinit závěr, že jednání popsané ve výroku rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 11. 1999, sp. zn. 7 To 99/99, a právně posouzené jako příprava k trestnému činu vraždy podle § 7 odst. 1 k § 219 odst. 1 tr. zák. bylo kauzální (tj. nezbytné a určující) i pro následek popsaný ve skutkových zjištěních obsažených v napadeném usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 8 To 25/02, spočívající v usmrcení poškozené L. J. Podobně to platí opačně, protože z naposledy citovaného usnesení není patrné, proč by jednání obviněných I. J. a T. J. právně posuzované jako organizátorství trestného činu vraždy podle § 10 odst. 1 písm. a), § 219 odst. 1, 2 písm. f) tr. zák., které bylo předmětem tohoto rozhodnutí, mělo tvořit současně nebytný skutkový předpoklad ke vzniku následku hrozícího z přípravy vraždy poškozeného T. W., jak byl vyjádřen v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 11. 1999, sp. zn. 7 To 99/99. Jinak řečeno, skutková zjištění v obou v úvahu přicházejících trestních věcech neposkytují podklad pro závěr, že jednání, jež bylo předmětem trestního stíhání v jedné z nich, je zároveň nezbytným předpokladem pro způsobení následku (hrozby vzniku následku) významného pro trestní právo i v druhé z těchto věcí.

Nejvyšší soud vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem dospěl k závěru, že usnesení Vrchního soudu v Praze trpí vadou spočívající v zastavení trestního stíhání za situace, kdy nebyly naplněny podmínky pro takové rozhodnutí, jak mu oprávněně vytýká dovolání nejvyšší státní zástupkyně na podkladě dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. f) a g) tr. řádu. Vrchní soud v Praze nejprve nesprávně hmotně právně posoudil útoky obviněných I. J. a T. J., projednávané v rámci trestních věcí vedených u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 31/95 a sp. zn. 4 T 20/98, jako jeden skutek a následně rozhodl o zastavení trestního stíhání jmenovaných obviněných v trestní věci sp. zn. 1 T 31/95, ačkoli nebyly splněny podmínky pro takové rozhodnutí. Nejvyšší soud tak konstatuje naplnění obou dovolacích důvodů, které dovolatelka uplatnila.

Proto po zjištění, že dovolání je opodstatněné, Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil napadené usnesení v celém rozsahu a podle § 265k odst. 2 tr. řádu zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu pak Nejvyšší soud přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Následně Vrchní soud v Praze předmětnou trestní věc znovu projedná, což zejména znamená, že opětovně posoudí podaná odvolání obviněných I. J. a T. J. a rozhodne o nich. Přitom je odvolací soud vázán právním názorem dovolacího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 265s odst. 1 tr. řádu).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)